

ETT

Det var i juni 1933, en vecka efter examen, som Kay Leiland Strong, Vassar årsklass -33 – den första att springa runt bordet under examensmiddagen – gifte sig med Harald Petersen, Reed årsklass -27, i den protestantisk-episkopala St. George-kyrkans kapell, kyrkoherde: Karl F. Reiland. Utanför på Stuyvesant Square stod träden i full bladskrud och när gästerna anlände, två eller tre i sänder med taxi, kunde de höra barn leka runt statyn av Peter Stuyvesant i parken. De unga kvinnorna som kom i par eller grupper om tre, Kays klasskamrater, betalade sina chaufförer, slätade till handskarna och såg sig förundrat omkring, som om de befann sig i en främmande stad. De hade precis börjat den smått omskakande processen att upptäcka New York – märkligt nog, då flera av dem ju bott här hela sitt liv, i trista georgianska hus med mängder av tomma ytor i kvarteren kring Eightieth Street eller i lägenheter vid Park Avenue, och de roades av sådana här avlägsna små hörn, med dess grönska och dess möteshus för kväkare i rött tegel, polerad mässing och vita knutar som låg där bredvid den vinröda episkopalkyrkan. Om söndagarna promenerade de med sina kavaljerer över Brooklyn Bridge och tog en sväng i sömniga Brooklyn Heights, de utforskade bostadsområdena på Murray Hill och pittoreska MacDougal Alley och Patchin Place och Washington Mews med alla konstnärateljéer. De älskade Plaza Hotel och fontänen där och Savoy Plazas mansardtak och raden av hästdroskor och åldrade droskförare som väntade på att locka dem till en skymningstur genom Central Park, precis som på en fransk *place*.

När de den här förmiddagen stillsamt satte sig i det tysta, nästan tomma kapellet kändes det som ett äventyr. De hade aldrig förr

varit på ett bröllop som detta, till vilket inbjudningarna utfärdats muntligen av bruden själv, utan inblandning av en släkting eller någon annan äldre person, som en vän till familjen. Det skulle inte bli någon bröllopsresa hade de hört, för Harald (det var så han stavade det – på det gamla skandinaviska viset) hade jobb som inspicient i en teaterproduktion och var tvungen att vara på teatern som vanligt samma kväll för att ropa »en halvtimme kvar!« till skådespelarna. Detta tyckte de alla var väldigt spännande och exotiskt, och det rättfärdigade förstås bröllopets alla underligheter: Kay och Harald var både för upptagna och för progressiva för att låta sig hindras av konventioner. I september skulle Kay börja på Macy's för att tillsammans med andra utvalda, nykläckta collegestudenter läras upp i olika försäljningstekniker, men istället för att sitta hela sommaren och vänta på att jobbet skulle börja hade hon redan anmält sig till en kurs i maskinskrivning på handelsskolan, vilket Harald sa skulle ge henne en färdighet som de andra aspiranterna saknade. Och enligt Helena Davison, Kays rumskamrat från tredje året på Vassar, hade paret flyttat direkt in i en sommaruthyr andrahandslägenhet i ett trevligt kvarter runt East Fiftieth Street. De hade varken något eget sänglinne eller bordssilver och hade under den vecka som förflutit sedan examensdagen (Helena hade just själv varit där och sett det) sovit i den ordinarie hyresgästens andrahandslakan!

Så typiskt Kay, konstaterade de med värme när historien spreds mellan bänkraderna. Hon hade, tyckte de, förändrats på ett häpnadsväckande vis av en kurs i etologi som hon under deras tredje år tagit för gamla miss Washburn (som i sitt testamente lämnat sin hjärna åt vetenskapen). Detta, tillsammans med hennes arbete i Hallie Flanagans teaterverkstad, hade förändrat henne – från en blyg, söt, något rundlagd Utah-tjej med svart, glänsande hår och hy som en nyponros, aktiv i hockeyklubben och kyrkokören och slav under stora, åtsittande bysthållare och kopiösa menstruationer, till en smal, extremt driven, bestämd ung kvinna klädd i snickar-

byxor, sweatshirt och gymnastikskor. Med små klumpar av färg i sitt otvättade hår och tobaksfläckiga fingrar pratade hon nonchalant om »Hallie« och »Lester«, Hallies assistent, om kulisser och stöppling, om kvinnlig brunst och nymfomani, tilltalade sina vänner högt med efternamn – »Eastlake«, »Renfrew«, »MacAusland« – och uppmanade dem till föräktenskapliga experiment och ett vetenskapligt val av partner. Kärlek, sa hon, var en illusion.

För hennes grupp av vänner – de övriga sju var alla närvarande i kapellet – hade denna hennes förändring, som de lite försiktigt kallade för en »fas«, ändå varit något oroande. Hon menar inte allt hon säger, brukade de ivrigt upprepa för varandra sent om kvällarna i det gemensamma vardagsrummet i huvudbyggnadens södra torn, då Kay fortfarande var ute och målade kulisser eller arbetade med elektriciteten med Lester i teatern. Men de var rädda att någon man, som inte kände den gamla raringen som de gjorde, skulle ta henne på orden. De hade grubblat över Harald. Kay hade träffat honom förra sommaren när hon jobbade som praktikant på en sommar-teater i Stamford där män och kvinnor hade delat sovsal. Hon sa att han ville gifta sig med henne, men så tyckte inte gruppen att det lät i hans brev. Det var såvitt de kunde avgöra alls inte några kärleksbrev, utan redogörelser för hans personliga framgångar bland teaterkändisar. Vad han hade hört Edna Ferber säga till George Kaufman, hur Gilbert Miller hade skickat efter honom och hur en kvinnlig stjärna bönat och bett honom om att läsa sin pjäs för henne i sängen. »Betrakta dig som kysst« slutade de, helt kort, eller bara »B.D.S.K.« – aldrig ett ord till. Från en ung man med samma bakgrund, som flickorna lite vagt uttryckte det, skulle sådana brev ha varit stötande, men deras utbildning hade inskräpt i dem hur oklokt det var att dra några omfattande slutsatser utifrån ens egen begränsade skärva av erfarenheter. Men ändå. De märkte att Kay inte var lika säker på honom som hon låtsades. Ibland skrev han inte på flera veckor, medan stackars Kay spelade tapper. Polly Andrews, som delade postfack med henne, visste detta helt säkert. Fram till

examensmiddagen tio dagar tidigare hade flickorna haft känslan av att Kays ivrigt omtalade »förlovning« mest var en fantasi. De hade nästan tänkt vända sig till någon äldre och visare person för vägledning, en lärare eller studentpsykiatrikern – någon Kay kunde tala ut med, helt öppet. Men så den kvällen, då Kay hade sprungit runt långbordet – en tradition som betydde att man tillkännagav sin förlovning för hela klassen – och från sin andfädda byst plockat fram en lustig mexikansk silverring som bevis, hade deras oro förvandlats till en välvillig förnöjelse. De klappade i händerna, med skrattgropar och tindrande ögon och en air av att minsann ha varit invigda i detta sedan tidigare. Med mera allvar, i ett lågmält och förnämt tonläge, försäkrade de sina föräldrar som kommit upp för examensceremonierna att förlovningen varit ett faktum länge, att Harald var »gräsligt trevlig« och »gräsligt förälskad« i Kay. I kapellet rättade de nu till sina pälsar och nickade leende mot varandra, som vuxna små mårddjur och minkar. De hade haft rätt, tuffheten var bara en fas; det var utan tvekan en poäng för *deras* sida att det var häcklaren och bespottaren som blev den första av deras lilla gäng att gifta sig.

»Vem kunde tro't, va?« slank det ur »Pokey« (Mary) Prothero, en tjock och glad societetsflicka från New York med stora röda kinder och gult hår, som i en imitation av sin nöjesglare till far pratade som en gladlynt sprätt från McKinley-eran. Hon var gruppens svarta får, mycket rik och mycket lat. Hon behövde alltid hjälp med sina ämnen, skrev av andra på tentorna, smet ut om helgerna, stal biblioteksböcker, saknade all moral och finkänslighet och var enbart intresserad av djur och jaktbaler. Hennes ambition, förd till protokollet i årsboken, var att bli veterinär. Hon hade kommit till Kays bröllop utan knot eftersom hennes vänner hade släpat dit henne, precis som de hade släpat henne till skolsamlingarna genom att först kasta sten på fönstret för att väcka henne, sedan slänga på henne mössan och den skrynkliga kappan. Efter att de nu fått henne säkert till kyrkan återstod bara att senare på dagen leda henne

till Tiffany's och se till att Kay fick åtminstone en riktigt maffig bröllopspresent, något Pokey inte av sig själv skulle inse vikten av eftersom bröllopspresenter för henne var en del av den privilegierade klassens börda, tillsammans med bröllopsplanerare, brudtärnor, limousinflottor och mottagningar på Sherry's eller Colony Club. Om man inte var en del av societeten, vad var det då för poäng med allt trams? Hon själv, det talade hon minsann om, avskydde att ta mått för klänningar, hade avskytt sin debutantbal, skulle avsky sitt bröllop när det väl ägde rum. Vilket, som hon sa, naturligtvis skulle ske *någon* gång, eftersom hon tack vare pappens pengar kunde välja och vraka bland kavaljererna. Alla dessa invändningar hade hon med sitt heta societetskraxande framfört i taxin på väg ner, ända tills taxichauffören vände sig om vid ett trafikljus och tittade på henne där hon satt, tjock och ljushyllt i en dräkt av blått faillesiden, med sobelpäls och en diamantprydd *lorgnon* som hon lyfte till sina svaga safirblå ögon för att granska först honom och sedan hans foto, och slå fast, i en hög och bestämd viskning till sina rumskamrater: »Det är *inte* samma karl.«

»Så oerhört gulliga de ser ut!« mumlade Dottie Renfrew, från Boston, för att tysta henne när Harald och Kay kom in från sakristian och intog sina platser framför den i mässkjorta klädda prästen, ledsagade av lilla Helena Davison, Kays före detta rumskompis från Cleveland, och av en blond, gulblek man med mustasch. Pokey fick användning för sin *lorgnon* och kisade med sina blekfransade ögon som en tant. Detta var hennes första inspektion av Harald, för hon hade varit iväg och jagat den enda helg då han hade kommit till skolan och hälsat på. »Inte så illa«, avkunnade hon. »Förutom skorna.« Brudgummen var en tunn och spänd ung man med rakt svart hår och en väldigt snygg, smidig figur, som en fåktares. Han hade på sig en blå kostym, vit skjorta, bruna mockaskor, och en mörkröd slips. Hennes granskande blick svängde till Kay, som bar en blekt brun sidenklänning med en stor vit *mousseline de soie*-krage och en bredbrättad svart tyllhatt kantad med vita tusenskönor. Runt en

solbränd handled hade hon ett guldarmband som tillhört hennes mormor och i händerna höll hon en bukett prästkragar blandade med liljekonvaljer. Med sina lysande kinder, livliga svarta lockar och ljust gulbruna ögon såg hon ut som en bondjänta på ett gammalt bleknat vykort. Sömmarna på hennes strumpor var sneda och baksidorna av hennes svarta mockaskor hade slitna fläckar där hon gnuggat dem mot varandra. Pokey rynkade ögonbrynen. »Vet hon inte«, klagade hon, »att svart betyder otur på bröllop?« »*Håll truten*«, hördes ett ilsket morr från hennes andra sida. Pokey tittade sig sårat omkring och fick syn på Elinor Eastlake från Lake Forest, gruppens tystlåtna brunhåriga skönhet, som blängde på henne med mord i sina smala, gröna ögon. »Men Lakey!« ropade Pokey, i protest. Denna Chicagoflicka, intellektuell, oklanderlig, föraktfull och nästan lika rik som hon själv, var den enda i gruppen hon kände vördnad inför. Bakom sin spjuveraktiga godmodighet var Pokey en logisk snobb. Hon antog att det var allmänt accepterat att av de andra sju rumskamraterna kunde endast Lakey förvänta sig att bli bjuden till hennes vigsel, och vice versa, såklart – de övriga fick komma till mottagningen. »*Fårskalle*«, fräste Madonnan från Lake Forest mellan sammanbitna pärlvita tänder. Pokey himlade med ögonen. »Hetlevrad«, anmärkte hon till Dottie Renfrew. Båda flickorna kastade i smyg roade blickar på Elinors högdragna profil. Den tunna, vita renässansnäsan vittnade om lidande.

För Elinor var detta bröllop tortyr. Allting var så skärande skevt: Kays utstyrsel, Haralds skor och slips, det nakna altaret, glesheten bland gästerna på brudgummens sida (ett par och en ensam man), frånvaron av familj. Intelligent och sjukligt känslig som hon var skrek hon inombords av ömkan och ställföreträdande skam för dagens huvudpersoner. Hyckleri var den enda förklaring hon kunde hitta för den tjatrande växelsången av »Gräsligt trevligt« och »Är det inte spännande?« som hade mött brudparet istället för bröllopsmarschen. Elinor var alltid övertygad om att andra människor hycklade eftersom hon inte kunde föreställa sig att de var

mindre uppmärksamma än hon. Hon antog nu att flickorna runt omkring henne *måste* se vad hon såg, *måste* lida något enormt med Kay och Harald i deras förödmjukelse.

Prästen hostade, vänd mot församlingen. »Stig fram!« sa han skarpt och närmast tillrättavisande till det unga paret och lät, som Lakey senare påpekade, mer som en busskonduktör än som en präst. Brudgummen blev röd om nacken – han hade precis klippt sig. I ett slag gick det upp för Kays vänner i kapellet att hon enligt egen utsago var vetenskapstroende ateist. Samma tanke för genom alla deras huvuden: Vad hade egentligen hänt under samtalet i prästbostaden? Var Harald församlingsmedlem? Det verkade högst osannolikt. Hur hade de då lyckats få lov att gifta sig i en benhårt principfast episkopalkyrka? Dottie Renfrew, en from medlem av episkopalkyrkan, drog huttrande sin hopknäppta päls tätare kring sin känsliga hals. Det föresvävade henne att hon kanske var medskyldig till ett helgerån. Såvitt hon visste var Kay, stolt dotter till en agnostisk läkare och en mor som var mormon, inte ens döpt. Som gruppen också visste var Kay inte en särskilt sannfärdig person – kunde hon ha ljugit för prästen? Om så var fallet, var giftermålet då ogiltigt? En varm våg sköt upp från Dotties nyckelben och fick det lilla hudområdet i V-ringningen på hennes handskräddade crêpe de chine-blus att rodna. Hennes oroliga bruna ögon sökte efter hjälp hos vännerna. Fläckar bröt ut på hennes lättirriterade hud. Hon visste utantill vad som skulle komma. »Om någon bland er känner till ett skäl varför dessa två icke lagligen kan förenas, tala nu, eller tig för evigt.« Prästens röst stannade upp i en frågande paus. Han blickade fram och tillbaka över bänkraderna. Dottie slöt ögonen och bad, medveten om att en gravlik tystnad sänkt sig över kapellet. Skulle Gud eller dr Leverett, hennes präst, verkligen vilja att hon sa ifrån? Hon hoppades innerligt att de inte ville det. Tillfället passerade och prästen började återigen tala, högt och allvarligt, nästan som om han riktade en förebråelse mot paret, till vilka han nu vände sig. »Om någon av er känner till ett hinder för att ni

lagligen skulle ingå äktenskap ålägger jag er att bekänna detta nu, såsom ni ock kommer att få stå till svars på domens dag, då alla hjärtans hemligheter kommer att blottas. För ni skall veta bortom allt tvivel, att om några människor förenas i äktenskap utan tillåtelse i Guds ord är deras äktenskap icke giltigt.»

Man hade kunnat höra en knappnål falla, det enades alla flickorna senare om. Varenda en av dem höll andan. Dotties religiösa skrupler hade gett vika för en ny oro, som alla i gruppen kände. Vetskapen, som de alla delade, om att Kay hade »levt« tillsammans med Harald fyllde dem med en plötslig förnimmelse av något otillbörligt. De såg sig förstulet om i kapellet och noterade för vilken gång i ordningen frånvaron av föräldrar eller *någon äldre person överhuvudtaget*, och detta avfall från konventionerna som hade känts »så festligt« innan ceremonin började föreföll dem nu konstigt och olycksbådande. Till och med Elinor Eastlake, som var hånfullt medveten om att otukt inte hörde till de hinder man syftade på i vigseltexten, förväntade sig halvt om halvt att något slags okänd närvaro skulle ge sig till känna och sätta stopp för ceremonin. Enligt hennes mening fanns det ett själsligt hinder för giftermålet: hon ansåg att Kay var en *grym, hänsynslös, dum* person som gifte sig med Harald av ärelystnad.

Alla i kapellet hade nu märkt något, som det verkade, lite udda i prästens pauser och betoningar – de hade aldrig hört »är deras äktenskap icke giltigt« uttalas med sådan emfas. På brudgummens sida knöt en stilig ung man med kastanjebrunt hår och härjat utseende plötsligt näven och muttrade något mellan tänderna. Han stank av sprit och verkade enormt nervös. Genom hela ceremonin hade han ömsom knäppt och lösgjort sina välformade, till synes starka händer och bitit sina vackert utmejslade läppar.

»Han är konstnär, han har precis skilt sig«, viskade den ljushåriga Polly Andrews på Elinor Eastlakes högra sida. Hon var den tysta typen som visste allt. Elinor lutade sig fram som en ung drottning och fångade medvetet hans uppmärksamhet. Här var någon, kände hon, som var lika äcklad och obekväms i situationen som hon.

Han svarade med en blick av bitter, allomfattande ironi, följd av en blinkning, utan tvekan riktad mot altaret. Väl kommen till den huvudsakliga delen av gudstjänsten hade prästen ökat på takten, som om han precis upptäckt att han hade en annan förpliktelse som väntade och försökte bli av med det här paret så snabbt som möjligt – detta var ju trots allt bara ett tiodollarsbröllop, tycktes hans beteende säga. Under sin stora hatt såg Kay ut att vara oberörd av alla förolämpningar, men Haralds öron och hals hade blivit ännu rödare, och i sina svar började han, med en viss teatral skärpa och schvung, att sakta ner och rätta prästens fraseringar.

Detta fick paret på brudgummens sida att le, som åt en välbekant svaghet eller brist. Flickorna i *sina* bänkar var däremot chockerade över prästens brist på hyfs och applåderade vad de kallade Haralds seger över honom, vilken de definitivt skulle göra till en huvudpunkt i sina gratulationer efter ceremonin. Vissa av dem bestämde sig där och då för att prata med mamma och få henne att tala med dr Reiland, kyrkoherden, om saken. Den förmåga att bli förorättad som de insupit med modersmjölken hade så att säga riktats om genom att de fått utbildning. Det faktum att Kay och Harald skulle bli fattiga som kyrkråttor var ingen ursäkt, tänkte de principfast, för ett sådant beteende hos en präst, framför allt inte i dessa tider när alla var tvungna att dra åt svångremmen. Till och med i deras egen krets hade en flicka varit tvungen att ta emot ett stipendium för att kunna avsluta utbildningen, och ingen såg ner på henne för det: Polly Andrews förblev en av deras *allra* bästa vänner. De var av en annan sort, det skulle prästen allt veta, än det förra decenniets loja blomster – där var inte en ibland dem som inte hade för avsikt att arbeta när hösten kom, som oavlönad praktikant om så skulle krävas. Libby MacAusland hade ett löfte från ett bokförlag. Helena Davison, vars föräldrar borta i Cincinnati, nej, Cleveland, levde på inkomsten från sina inkomster, skulle undervisa – hon hade redan ett jobb ordnat på en privat småskola. Polly Andrews, heder och lycka åt henne, skulle arbeta som laboratorieassistent på det nya

forskningssjukhuset. Dottie Renfrew hade blivit utvald att bo och arbeta med socialhjälp på en hemgård i Boston. Lakey skulle resa till Paris och studera konsthistoria med siktet inställt på en högre grad. Pokey Prothero, som fått ett flygplan i examensgåva, skulle ta sitt flygcertifikat så att hon kunde pendla tre dagar i veckan till Cornells lantbruksuniversitet. Sist men inte minst hade lilla Priss Hartshorn, gruppens slitvarg, igår på en och samma dag tillkännagett sin förlovning med en ung läkare och fått ett jobb inom National Recovery Administration. Inte illa, det var de tvungna att erkänna, för en grupp vars medlemmar tagit sig genom utbildningen med stigmat av att anses vara fina i kanten. Och även i andra delar av årsklassen, i Kays yttre krets av vänner, kunde de peka på flickor från utmärkta familjer som skulle ge sig in i affärslivet, ägna sig åt antropologisk forskning eller bli läkare, inte för att de var tvungna, utan för att de visste att de hade något att erbjuda det framväxande Amerika. Inte heller var gruppens medlemmar rädda för att vara radikala. De kunde se att Roosevelt gjorde bra saker, tvärt emot vad mamma och pappa sa, de lät sig inte luras av partibeteckningar och tyckte att Demokraterna skulle få en chans att visa vad de gick för. Erfarenhet handlade bara om att lära sig genom att försöka och misslyckas. Även de mest konservativa av dem medgav, ställde inför en rak fråga, att en ärlig socialist hade rätt att få sin sak prövad.

Det värsta som skulle kunna hända – det var de eniga om – vore att bli som mamma och pappa, inskränkta och räddhågsna. Ingen av dem tänkte – om hon kunde undvika det – gifta sig med en börsmäklare eller bankman eller kallhamrad affärsjurist, som så många ur mammas generation hade gjort. De skulle hellre bli vansinnigt fattiga och leva på laxpudding än tvingas gifta sig med en av de tråkiga rödbrusiga unga männen från deras egen skara, män med en plats på börser och blodsprängda ögon som enbart intresserade sig för squash och tuppfäktning och att dricka med sina kumpaner från Yale och Princeton (årsklass -29). Det vore bättre att gifta sig med en jude om man nu älskade honom, det

var de inte rädda att säga trots att det fick mamma att ge upp ett nervöst skratt; en del av dem var hemskt intressanta och bildade, om än fruktansvärt karriärinriktade och benägna att hålla ihop – det såg man tydligt och väl på Vassar, kände man en kände man snart alla. Det fanns dock en sak som fick gruppen att uppriktigt oroa sig lite grann för Kay. Det var på sätt och vis synd att en så begåvad och väl utbildad person som Harald skulle ha valt teatern hellre än medicin eller arkitektur eller museiarbete, där det inte var lika svårt att slå sig fram. Som Kay pratade om det förstod man att teatern inte var en bransch för de vekhjärtade, även om det förstods fanns en del vänliga själar också där – som Katharine Cornell och Walter Hampden (han hade en brorsdotter på Vassar som gick ut -32) och den där John Mason Brown vad han nu var för något som höll föredrag i mammas förening varje år. Harald hade studerat för en M.A. under professor Baker på Yale Drama School, men sedan hade depressionen inletts och han hade kommit till New York för att bli inspicient istället för att bara skriva pjäser. Det var förstods som att starta på golvet i en fabrik, vilket många bra killar gjorde, och det var antagligen inte så stor skillnad mellan att vara bakom scenen på teatern, där massor av män satt i undertröja framför spegeln och sminkade sig, och att vara i en hytta eller kolgruva där män också gick i undertröja. Helena Davison berättade att när Haralds föreställning kom till Cleveland i våras hade han tillbringat all sin tid med att spela kort med scenarbetarna och ljus teknikerna för att han tyckte de var de trevligaste i truppen, och Helenas pappa sa att han höll med honom, i alla fall efter att han sett pjäsen. Mr Davison var en lustig kurre och mer demokrat än de flesta fäder, eftersom han kom från de västra delarna av landet och mer eller mindre varit sin egen lyckas smed. Men å andra sidan kunde ingen kosta på sig att vara högfärdig nuförtiden. Connie Storeys fästman, som skulle bli journalist, fick jobba som springpojke på *Fortune* och istället för att gå i taket över det tog Connies familj det bara lugnt och satte henne i hushållsskola. Och mängder av utexaminerade arkitekter hade

istället för att gå in i firmor och bygga hus åt välbärgade män gått direkt till fabriker och börjat studera industridesign. Se bara på Russel Wright som plötsligt var så populär – han använde industri-material som det nya, underbara trycksvarvade aluminiumet till att göra alla möjliga användbara saker, som vattenkaraffer och brickor för ost. Kays första bröllopspresent, som hon själv hade valt, var en Russel Wright-designad cocktailshaker i form av en skyskrapa, gjord av ekfaner och aluminium med en matchande bricka och tolv små runda matchande muggar – allt lätt som en fjäder och rostfritt, förstås. Själva poängen var hur som helst att Harald var en naturlig gentleman, även om han hade tendenser till att skryta i sina brev, vilket han antagligen gjorde för att imponera på Kay som själv tenderade att svänga sig med kända namn och prata om folks betjänter och Harvardklubbarna Fly och A.D. och Porcellian och presentera stackars Harald som en Yalerman trots att han bara börjat den där utbildningen i New Haven... Det var en sida av Kay som gruppen gjorde sitt bästa för att ta avstånd ifrån och som gjorde Lak-ey alldeles tokig. En brist på finkänslighet och omtanke om andra – hon verkade inte riktigt förstå den sociala samvarons små nyanser. Hon gick till exempel alltid in i andra människors rum och gjorde sig hemmastadd och började pillra med saker på deras byråer, och om de protesterade sa hon att de var hämmade. Det var hon som insisterat på att man skulle leka Sanningsleken och att alla i gruppen skulle lista vännerna i den ordning man tyckte bäst om dem och sedan jämföra listorna. Vad hon inte tog sig tid att inse var att någon måste hamna längst ner på varje lista, och när denna någon började gråta och vägrade låta sig tröstas var Kay alltid uppriktigt förvånad: *Hon* skulle minsann inte ta illa upp, sa hon, av att få höra sanningen om sig själv. I verkligheten fick hon aldrig höra den eftersom de andra var för taktfulla för att sätta henne längst ner, även om de skulle ha velat, för Kay var något av en främmande fågel och ingen av de andra ville att hon skulle känna av det. Så istället brukade de sätta Libby MacAusland eller Polly Andrews där – någon de hade

känt hela sitt liv eller gått i skolan med eller så. Kay fick dock något av en chock när hon upptäckte att hon inte var överst på Lakeys lista. Hon var galen i Lakey, som hon alltid beskrev som sin bästa vän. Kay visste inte om det, men gruppen hade hamnat i fullt krig med Lakey förra påsken då de dragit lott om vem som skulle bjuda med sig Kay hem över lovet och Lakey vägrat vara med efter att hon dragit det kortaste strået. Gruppen hade helt enkelt attackerat Lakey med enad front och anklagat henne för att vara en dålig kamrat, vilket ju var sant. Som de snabbt uppmärksammade henne på var det trots allt hon som hade erbjudit Kay att bo med dem från första början. När de hade insett att de kunde få South Tower för sig själva om de var åtta personer istället för sex var det Lakeys idé att de skulle be Kay och Helena Davison att gå samman med dem och ta de två mindre sovrummen.

Om man tänkte utnyttja en person var man tvungen att ge något tillbaka. Fast det var förresten inte fråga om något »utnyttjande« – de tyckte alla om Kay och Helena, och det gällde Lakey också, som hade upptäckt Kay som andraårselev när de båda deltog i Daisy Chain-paraden. Ett tag hade hon ägnat sig helhjärtat åt Kay, för att hon, med Lakeys ord, var så »formbar« och »lättlärd«. Nu påstod hon sig ha upptäckt att Kay hade dolda svagheter, vilket var något av en självmotsägelse, för var det inte just en person med svagheter som man ville forma? Men Lakey var full av motsägelser, det var en del av hennes charm. Ibland var hon en fruktansvärd snobb och ibland raka motsatsen. Att hon såg så rosenrasande ut den här förmiddagen berodde till exempel på att hon tyckte att Kay borde ha gift sig stillsamt i rådhuset, istället för att försöka få Harald, som inte direkt var någon herreman, att leva upp till ett bröllop i J. P. Morgans kyrka. Var detta snobbigt av Lakey eller inte? Hon hade naturligtvis inte sagt något till Kay. Hon hade förväntat sig att Kay skulle förstå detta själv, vilket var precis vad hon inte kunnat göra och samtidigt förbli den burdust rättframma, okonstlade och aningslösa Kay som de alla älskade, hennes brister till trots. Lakey hade en sådan märklig

uppfattning om människor. Förra hösten hade hon fått en fix idé att Kay hade jobbat sig in i gruppen på grund av en längtan att klättra på den sociala stegen. Det var inte alls så det hade gått till och det var verkligen en ganska märklig sak att tro om en flicka som var så okonventionell att hon inte ens brydde sig om att ha sina föräldrar närvarande när hon gifte sig, även om hennes pappa nu var en rätt framstående figur i Salt Lake Citys affärsliv.

Det var sant att Kay hade fiskat efter att få hålla sin mottagning i Pokey Protheros townhouse, men hon hade tagit det med jämnmod när Pokey under högljudd klagan hade meddelat att huset i princip var igenbommat för sommaren och att bara ett par tjänare fanns där för att ta hand om pappa de nätter han tillbringade i stan. Stackars Kay – en del av flickorna tyckte att Pokey hade kunnat vara lite mer generös och erbjudit henne att vara gäst på Colony Club. Faktum var att på den punkten kände nästan alla i gruppen ett styng av dåligt samvete. Som de andra väl visste hade var och en av dem ett hus eller en stor lägenhet eller ett klubbmedlemskap, om så bara på Cosmopolitan, eller en kusins lya, eller en brors, som Kay hade kunnat få tillgång till. Men det skulle ha inneburit bål, champagne, en tårta från Sherry's eller Henri's, extra personal... Innan man visste ordet av stod man där som värd för hela bröllopet och var tvungen att skaka fram en pappa eller bror som kunde föra Kay till altaret. Av ren självbevarelsedrift var man i dessa tider tvungen att tänka lite längre, som mamma trött brukade säga. Det ställdes så många krav. Lyckligtvis hade Kay bestämt att hon och Harald skulle hålla mottagningen själva, på det gamla Hotel Brevoort på Eighth Street – så mycket trevligare, så mycket mer passande.

Dottie Renfrew och Elinor Eastlake lämnade kyrkan tillsammans och tog sig ut på den soliga trottoaren. Ceremonin hade känts hemskt kort. Det hade inte varit någon välsignelse av ringen och bortskänkandet av bruden hade av uppenbara skäl hoppats över. Dottie harklade sig bistert. »Man hade ju kunnat tro«, dristade hon sig till att anmärka med sin djupa, militäriskt mullrande röst, »att

hon skulle ha *någon* i alla fall? Har hon inte en kusin i Montclair?» Elinor Eastlake ryckte på axlarna. »Den planen gick i stöpet«, sa hon. Libby MacAusland, som kom från Pittsfield och hade haft engelsk litteratur som huvudämne, bröt bestämt in i de andra flickornas tête-à-tête. »Vad nu, vad nu?« sa hon jovialiskt. »Sluta gnabbas, flickor.« Hon var en lång, söt blondin med ständigt uppspärrade bruna ögon, en lång och nyfiket böjd hals och ett sällskapligt sätt med nervösa undertoner. Under andra året hade hon varit klassordförande för årskursen och hade precis blivit snuvad på rollen som ordförande för hela elevkåren. Dottie lade förmanande en hand på Lakeys sidenklädda armbåge – alla visste att Libby saknade hämningar när det gällde att skvallra och prata bredvid mun. Lakey skakade av sig Dotties fingrar med en lätt rörelse – hon hatade när någon rörde vid henne. »Dottie undrade«, sa hon med skärpa, »om inte Kay hade en kusin i Montclair.« Ett blekt leende syntes i djupet av hennes gröna ögon, som hade en märklig mörkblå kant runt irisen, ett tecken på att hon hade indianblod i släkten. Hon spanade efter en taxi. Libby blev överdrivet tankfull. Hon lade ett finger mot pannan. »Det tror jag att hon har«, kom hon fram till och nickade tre gånger. »Tror du verkligen-?« började hon ivrigt. Lakey lyfte handen för att vinka till sig en taxi. »Kay hade kusinen i reserv och hoppades att vi skulle tillhandahålla någon bättre.« »Lakey!« viskade Dottie och skakade förebrående på huvudet. »Verkligen, Lakey«, fnissade Libby. »Ingen utom du skulle tänka en sådan sak.« Hon tvekade. »Om Kay hade velat att någon skulle ge bort henne hade hon ju när allt kommer omkring bara behövt fråga. Pappa eller Bror skulle gärna, vem som helst av oss skulle gärna...« Hon avbröt sig och vecklade in sin tunna gestalt i taxibilen där hon tog framsätet, från vilket hon efter en halv minut vände sig bakåt för att med hakan i handen och fundersam blick betrakta sina vänner. Alla hennes rörelser var snabba och otåliga – hon hade bilden av sig själv som en nobel, stormig varelse, en egensinnig arabisk springare på en engelsk jaktmålning. »Tror ni verkligen...?« upprepade hon